

Het was de avond voor kerst....

en van de lokale *Scrooge*, in dit geval de Gemeente Arnhem, kreeg ik die dag een brief. Daarin stond dat volgens hun gegevens ik inkomsten ontvang uit loondienst. Inderdaad werk ik sinds eind oktober bij PostNL als postbode. Tijdens de Corona maanden in het voorjaar was ik veel thuis geweest, in afwachting van de opstart van de werkzaamheden, maar in de zomermaanden voorzag ik opnieuw een lange periode van stilte. Dus tijdelijk een passend baantje gevonden om toch nuttig bezig te zijn, om buiten te zijn en lekker te kunnen bewegen. Zoals zoveel anderen een beweging maken om de nieuwe situatie inhoud en vorm te geven. Zelf(s) heb ik elementen gevonden die ontstaan zijn deze Corona periode die ik graag meeneem naar de koorrepetities in de toekomst. De brief van de Gemeente maakte me eerst wel een beetje boos. Ik loop de post echt niet om het geld. Laat maar, dacht ik, eigenlijk gaat het nergens over. Waar ging het dan wel over in 2020?

Het leven werd opeens aangevallen door onze grootste vijand: onzekerheid. Met als gevolg machteloosheid aangaande onze gezondheid en we realiseerden ons onze nietigheid. Het dagelijks leven kwam op z'n kop en uiteindelijk stil te staan en onze gewoontes en aannames werden bedreigd. We waren verward, we waren verbaasd, sommigen werden boos, anderen bang en allemaal keken we verwachtingsvol uit naar de zomer. Want dan was t vast wel weer voorbij. De nazomer was voor ons als muzikanten, cultuurmakers en jullie als koorzangers en cultuurdragers een verademing, tot in het najaar alles opnieuw stil kwam te liggen.

De afgelopen kerstperiode was een *Stille Nacht* avant la lettre; met wie ik kerst vierde las ik twee kerstverhalen van G. Bomans. "Witte Kerst" en "De drie Wijzen". In dit laatste verhaal wordt de vraag gesteld: Wat is geluk? Na deze bijzondere kerstdagen is onze hoop is gevestigd op 2021. De stilte in de afgelopen maanden heeft mij soms woorden gegeven die ik neerschreef en met jullie deelde. Deze keer eindig ik met woorden van een ander, de Tsjechische dichter, dissident en ex-president V. Havel. Al maanden ligt deze tekst op mijn bureau. Af en toe lees ik een fragment, want het houdt me bezig. Mediteer ik er even over. Nog heb ik niet de tekst volledig begrepen of doorvoeld, maar ik voel dat wat er staat waar is. Deze waarheid neem ik mee naar 2021 en ik kijk uit naar ons weerzien.

Hoop

*Diep in onszelf dragen wij hoop;
als dat niet het geval is, is er geen hoop.*

*Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat in de wereld gebeurt.*

*Hoop is niet voorspellen of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.*

*Hoop in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat
of je bereidheid je in te zetten voor wat succes heeft.
Hoop is ergens voor werken omdat het goed is,
niet alleen omdat het kans van slagen heeft.*

*Hoop is niet hetzelfde als optimisme,
evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen,
wel de zekerheid dat iets zinvol is
ongeacht het resultaat.*

Vaclav Havel (1936 – 2011)